

som Finansloven i sin Helhed lyder paa. — Nej, der er ganske vist ingen Grund til at frygte for at vedtage Budgettet, som det foreligger, af Hensyn til den finansielle Side. Kassebeholdningen er jo rigtig. Regnskabsbeholdningen lyder paa 26 Mill. Kr., men det er ikke den virkelige Beholdning. Vi vide jo godt alle sammen, at adskillige af Posterne kun have Navneværdi, og vi maa jo helst regne med den virkelige Kassebeholdning. Den virkelige Kassebeholdning, saaledes som den har været i de sidste Par Aar og rimeligvis ogsaa vil komme til at blive den 31te Marts 1898 — eller maaske den da vil blive noget højere — er omkring 21 Mill. Kr., og desuden have vi en Reservefond paa 18 Mill. Kr. Dernæst er der, som ogsaa den højtærede Konseilspræsident gjorde opmærksom paa, al Anledning til at tro, at Budgettet, hvad Indtægtssiden angaar, vil vise en yderligere Stigning, at Statsregnskabet altsaa i sin Tid vil komme til at indeholde større Indtægter, end der findes paa det foreliggende Budget. Jeg skal i saa Henseende minde om, at paa sidste Statsregnskab for 1896—97 ere de indirekte Skatter i Virkeligheden indkomne med et 4,343,000 Kr. større Beløb end det, hvormed de vare budgetterede, alene for Toldafgiftens Vedkommende alene 3,329,000 Kr. mere. Og for Statsbanedriftens Vedkommende var der indkommet $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. mere, end Budgettet lød paa. Noget lignende var Tilfældet det foregaaende Aar 1895—96. I dette Finansaar vare de indirekte Skatter indgaaede med et $3\frac{1}{2}$ Mill. Kr. større Beløb, end de vare budgetterede, og Statsbanernes Overskud var 1,700,000 Kr. højere end budgetteret. Tage vi Hensyn til de maanedlige Beretninger, vi have om Toldindtægternes og de indirekte Afgifters Indgaaelse i Statskassen for indeværende Finansaar ligesom for Statsbanedriftens Vedkommende, er der al Anledning til at tro, at noget lignende vil gøre sig gældende ogsaa i dette Finansaar. Vi ville altsaa ganske sikkert komme adskillige Millioner Kroner højere op med den virkelige Indtægt, end hvad der her er budgetteret.

Denne stærke Stigning af de indirekte Skatter giver mig Anledning til at fremsætte en Betragtning, som jeg tror, der er stor Grund til at drage frem. Det kan jo paa en vis Maade siges, at det er glædeligt, at Indtægterne flyde rigeligt ind i Statskassen, men for de indirekte Skatters Vedkommende er der ogsaa en Side af Sagen, som er mindre glædelig. Jeg skal

i saa Henseende gøre opmærksom paa, at der var en Tid, da man fra alle Sider, ogsaa fra Højres Side, var enig om, at indirekte Skatter, navnlig Forbrugsskatter, ikke ere nogen virkelig Maalestok for Skatteevnen. Et Folketingsudvalg har i 1871 enstemmig udtalt, at man hverken fra et finansielt eller et socialt Standpunkt turde antage, at Forbruget er en virkelig Maalestok for Skatteevnen. I 1871 vare navnlig Toldafgifterne stegne meget stærkt i de senere Aar. Jeg skal her minde om, at da vi fik Toldloven af 1863, vare Toldindtægterne — ikke alene, men i Forbindelse med Skibsafgiften og Brændevinsafgiften — 10,900,000 Kr., men trods den betydelige Nedsættelse, som blev foretaget ved Toldloven af 1863 for mange Punktters Vedkommende — eller maaske i Kraft af mange af disse Nedsættelser — steg Toldindtægterne meget stærkt i de følgende Aar, saaledes at de i 1871 vare oppe ved omtrent 18 Mill. Kr. Man fandt da Anledning til at overveje, om det i det hele taget var rigtig at lade denne stigende Skattebyrde vedblive at hvile paa Forbruget, og man kom den Gang fra alle Sider til det Resultat, at ligesom Tilvebringelsen af Statsindtægterne ved Forbrugsskatter altid medfører en vis Uretfærdighed over for de mindre bemidlede Samfundsklasser, saaledes vilde denne Uretfærdighed blive større og klarere, jo større Stigningen blev. Ikke alene fra mine Meningsfællers, altsaa fra Venstres Side, men ogsaa fra Højres Side var man i 1871 enig i denne Opfattelse. Nu er Forholdet dette, at paa det foreliggende Finanslovsforslag ere disse Indtægter voksede til omtrent 38 Mill. Kr. Det er ikke Toldindtægterne alene, det er de indirekte Skatter tilsammen, altsaa tillige Brændevinsskatten, Ølskatten o. s. v. De ere voksede til 38 Mill. Kr., d. v. s. henimod det firedobbelte af det Beløb, som de samme Indtægter udgjorde i 1863. Men var der i 1871 stærk Grund til at overveje det Hensyn, om det var retfærdigt og rimeligt, at blive ved at lade denne kolossale Stigning falde paa Forbruget, saa er der jo i dette Øjeblik langt større Grund til en saadan Overvejelse. Og var der i 1871 Trang til en Forandring paa dette Omraade, saa har denne Trang jo vokset sig mange Gange stærkere i dette Øjeblik. Denne Trang har ogsaa, som vi alle godt kende, affødt en Række Lovforslag, som ligge her i dette Ting, en Række af Lovforslag, som fremkom i det andet Ting i Fjor. De bleve hurtig behandlede til